

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת איתן גינזבורג

פ/6065/25

הצעת חוק תרומת זרע, התשפ"ה-2025

פרק א': הגדרות

1. מטרת החוק מטרתו של חוק זה להסדיר תרומת זרע למטרת הולדה וכן להסדיר שימוש בזרע לצורכי מחקר.
2. הגדרות בחוק זה –
- "בית חולים" – בית חולים כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם ;
- "בנק זרע" – מאגר של זרע מוקפא לצורכי הזרעה ומחקר שקיבל היתר לפי סעיף 6 ;
- "הזרעה" – הזרעה של אישה בזרע מוקפא מתרומת זרע שעבר הכנה מעבדתית במעבדה רשומה לפי הוראות סעיף 36 לפקודת בריאות העם ;
- "ועדת אישורים" – הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 9 ;
- "זרע" – נוזל הזרע והזרעונים ;
- "המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות ;
- "מנהל בנק זרע" – מנהל כאמור בסעיף 6 ;
- "מרכז רישום ארצי" – מרכז הרישום הארצי שמנוהל לפי סעיף 22 ;
- "מרשם" – המרשם המנוהל לפי סעיף 21 ;
- "נאמן מוסכם" – רופא שהוא רב בעל סמכות רוחנית שמונה על ידי המנהל ;
- "נתרמת" – מי שהגישה בקשה להזרעה מתרומת זרע ;
- "פקודת בריאות העם" – פקודת בריאות העם, 1940 ;
- "קרוב משפחה" – מי שמנוי בתוספת הראשונה ואסור בנישואין עם הנתרמת על פי דיני המעמד האישי שחלים עליו ;

"רופא מטפל" – רופא מורשה בעל תואר מומחה, כמשמעותו בתקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות), התשל"ג-1973², ביילוד ובגינקולוגיה;

"תורם" – גבר המוכן לתרום זרע מגופו לצורך הזרעה באישה;

"תרומת זרע" – מתן זרע מגופו של תורם לצורך הזרעה באישה;

"השר" – שר הבריאות.

פרק ב': ייחוד ואיסור פעולות

- תרומת זרע והזרעה 3. תרומת זרע יבוצעו למטרת הולדת ילד.
למטרת הולדה
- ייחוד הוראות החוק 4. לא יפעל בנק זרע ולא תבוצע תרומת זרע אלא לפי הוראות חוק זה.

פרק ג': בנק זרע

- בנק זרע 5. (א) לא יפעל בנק זרע אלא אם כן ניתן לו היתר מאת המנהל לפי סעיף 6.
(ב) לא יפעל בנק זרע שקיבל היתר אלא בבית חולים וכחלק ממנו.
- היתר לבנק זרע 6. (א) לא ייתן המנהל היתר להפעלת בנק זרע אלא אם כן התקיימו כל אלה:
- (1) הוגשה בקשה ממנהל בית החולים שבו אמור לפעול בנק הזרע בטופס הקבוע בתוספת השנייה; המנהל רשאי לקבוע נהלים להגשת בקשה להיתר, לרבות לעניין מסמכים שעל מבקש ההיתר לצרף לבקשתו, וכן לדרוש נתונים ומסמכים נוספים על הפרטים הקבועים בטופס כתנאי למתן ההיתר;
 - (2) יש בידי המבקש התשתית, הציוד וכוח האדם הנדרשים כדי להפעיל בנק זרע, ויש בידו אמצעים להוסיף ולקיים את בנק הזרע ולשמר את תרומות הזרע לטווח ארוך;
 - (3) יש בידי המבקש מערכת מתאימה לניהול מרשם מאובטח;
 - (4) המבקש הוכיח שביכולתו למלא אחר ההוראות לפי החוק;
 - (5) המבקש הציג מנהל מיועד לבנק הזרע, שהוא רופא מורשה בעל תואר מומחה ביילוד וגינקולוגיה או באורולוגיה, שניתן לו לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976³, ועבר הכשרה מתאימה שהכיר בה המנהל, שתכלול, בין היתר, תחומי רפואה, משפט, אתיקה והלכה יהודית.

² ק"ת התשל"ג, עמ' 1924.
³ דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] 30, עמ' 594.

(ב) לא ייתן המנהל היתר אם מבקש ההיתר או המנהל המיועד של בנק הזרע הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי להפעיל או לנהל, לפי העניין, בנק זרע.

(ג) בהחלטתו בבקשה להיתר רשאי המנהל לשקול אם צורכי האוכלוסייה, כולה או חלקה, בישראל מצדיקים הפעלת בנק הזרע.

7. ביטול היתר, הגבלתו או התלייתו (א) המנהל רשאי לבטל היתר, להגבילו או להתלותו, לפי העניין, לאחר שניתנה לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את טענותיו, בהתקיים אחד מאלה:

(1) בנק הזרע, בית החולים שבו פועל בנק הזרע או מנהל בנק הזרע הפר תנאי מהותי מתנאי ההיתר או הפר הוראות לפי חוק זה;

(2) חדלו להתקיים בבעל ההיתר או במנהל בנק הזרע התנאים שהיו דרושים למתן היתר, או שהתקיימו בהם תנאים שהיו מונעים מתן ההיתר;

(3) המנהל נוכח לדעת כי מנהל בנק הזרע פעל ברשלנות או באופן בלתי מקצועי בהפעלת בנק זרע.

(ב) מבקש היתר, בעל היתר או מנהל בנק זרע, לפי העניין, שרואה עצמו נפגע מהחלטת המנהל, רשאי להשיג על החלטת המנהל בפני השר בתוך 30 ימים מיום קבלת ההחלטה כאמור.

8. הפעלת בנק הזרע (א) בנק הזרע יפעל בניהולו ובאחריותו של מנהל בנק הזרע.

(ב) פעולות בבנק הזרע יבוצעו על ידי מנהל בנק הזרע או על ידי מי שהוא הסמיכו לכך.

9. ועדת אישורים (א) בכל בית חולים שפועל בו בנק זרע ימנה מנהל בית החולים ועדת אישורים המונה שלושה חברים, ואלה חבריה:

(1) מנהל בנק הזרע והוא יהיה יושב הראש;

(2) עורך דין;

(3) רופא בעל תואר מומחה ביילוד וגינקולוגיה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976.

(ב) ועדת אישורים תדון באלה:

(1) בבקשות לאישורים להמשך הפקדת תרומת זרע שהופקדה לאחר שחלפו עשר שנים מיום הפקדתה או בבקשה להשמדת תרומת זרע כאמור לפי סעיף 19;

(2) בבקשות לאישורים להשמדת תרומת זרע של תורם שנפטר, לפי סעיף 19 או 20, לפי העניין.

פרק ד': תרומת זרע

תרומת זרע 10. לא יקבל בנק זרע תרומת זרע ולא ייתן זרע של תורם לשם הזרעה, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) התורם נתן את הסכמתו בכתב על גבי טופס הסכמה הקבוע בתוספת השלישית;

(2) התקבל אישור המרכז לרישום ארצי שתורם הזרע לא תרם יותר מעשר תרומות זרע, כולל תרומת הזרע האמורה;

(3) התורם מילא את כרטיס התורם הקבוע בתוספת הרביעית ועבר בדיקה רפואית כללית מוקדמת, לרבות בדיקה גופנית ובדיקות אחרות המצוינות בכרטיס התורם;

(4) התורם עבר בדיקת נוגדנים לגורמי מחלת האיידס (HIV), וניתנה לבדיקה תשובה שלילית; הבדיקה תיערך לתורם ביום התרומה ושישה חודשים לאחר מתן התרומה;

(5) איכות הזרע, לפי בדיקה שנערכה במעבדה, מתאימה למתן תרומה;

(6) התורם אינו קטין, למעט אם התרומה מיועדת להפקדה מסיבות בריאותיות של התורם ועובד סוציאלי מטעם בית החולים שבו פועל בנק הזרע אישר את התאמתו למתן תרומת זרע להפקדה כאמור.

זיהוי תרומת זרע 11. זרע מתרומת זרע יישמר באופן שיאפשר את זיהויו ובאופן שיכלול את הפרטים המנויים בתוספת החמישית, עד לשימוש בו למטרת הזרעה, להקצאתו למטרת מחקר או להשמדתו.

פרק ה': הזרעה

פעולת הזרעה 12. (א) לא תבוצע הזרעה, אלא באחד מאלה:

(1) בית חולים שבו פועל בנק זרע;

(2) מרפאה, למעט מרפאה פרטית, שניתן בה טיפול באי-פוריות;

(3) מחלקה או יחידה בבית חולים שהמנהל הכיר בה לפי פקודת בריאות העם לצורך ביצוע פעולות הכרוכות בהפריה חוץ-גופית.

(ב) לא תבוצע הזרעה אלא על ידי רופא מטפל.

(ג) לא תבוצע פעולת הזרעה אלא בהתקיים שלושת אלה:

(1) הנתרמת היא בגירה וטרם מלאו לה 54 שנים;

(2) ניתן אישורו של נאמן מוסכם כי תרומת הזרע שבה תבוצע ההזרעה אינה של תורם שהוא קרוב משפחה של הנתרמת;

(3) הנתרמת נתנה את הסכמתה מדעת כאמור בסעיף 13.

(ד) נתרמת תמלא בקשה בטופס הקבוע בתוספת השישית ותציין בו את הפרטים של קרובי משפחתה, לרבות פרטי הוריה, ככל שניתן.

13. הסכמה מדעת לצורך קבלת הסכמה מדעת לביצוע הזרעה, ימסור הרופא המטפל לנתרמת ולבן או לבת זוגה לפי העניין, הסבר בעל-פה והסבר בכתב, לפני קבלת הסכמתה לביצוע הזרעה; הסבר בכתב לנתרמת ולבן או לבת זוגה כאמור יהיה לפי התוספת השביעית ואם מדובר בנתרמת שאין לה בן או בת זוג – לפי התוספת השמינית, ויכלול בין היתר:

(1) תיאור המהות, ההליך והסיכויים של הטיפול המוצע, וכן פירוט הסיכונים הרפואיים הישירים והעקיפים הכרוכים בהזרעה והתוצאות האפשריות של הליך כאמור;

(2) פירוט הפרטים שיישמרו במרשם ויידוע הנתרמת ובן או בת זוגה לפי העניין, כי לא יוכלו לקבל מידע על התורם מן המרשם;

(3) מעמד היילוד;

(4) הסבר הלכתי על פעולת ההזרעה ומידע בדבר האפשרות להתייעץ עם סמכות הלכתית בהתאם לדתה של הנתרמת, בשאלות הלכתיות הנובעות מביצוע ההזרעה לרבות לעניין כשרות היילוד לנישואים וההשלכות האישיות האפשריות על הנתרמת.

14. איסור עירוב זרע לא ייעשה עירוב זרע של מספר תורמים, לרבות בן זוגה של הנתרמת, לצורך ביצוע ההזרעה.

פרק ו': ייעוד תרומת זרע להזרעה

15. קבלת זרע מבנק זרע למטרת הזרעה (א) העברת תרומת זרע מבנק הזרע להזרעה תהיה למוסדות המנויים בסעיף 12 בלבד.

(ב) לא ייבחר ולא יועבר זרע מבנק הזרע להזרעה, אלא לאחר קבלת בקשה כאמור בתוספת התשיעית ממנהל המחלקה או המוסד שבו מטופלת הנתרמת; בקשה כאמור תכלול את טופס ההסכמה מדעת שעליו חתמה הנתרמת ופרטים נוספים כפי שיקבע השר.

(ג) רופא שמבצע הזרעה ידווח לבנק הזרע שממנו נתקבל הזרע, על תוצאות ההזרעה.

16. בחירת תרומת זרע 16. מנהל בנק הזרע או מי שמונה מטעמו, בשיתוף עם הנתרמת, יבחרו את תרומת הזרע שבאמצעותה תבוצע ההזרעה; בחירה כאמור תיעשה בכפוף להוראות סעיף 12(ג)2 ובאופן שלא יחשוף את זהותו של התורם.
17. הזרעה בגופה של נתרמת שהיא בת זוגו של הנתרם תורם זרע זכאי לייעד מראש את תרומת הזרע להזרעת בת זוגו.
18. הזרעה בגופה של נתרמת מתורם זרע מסוים (א) מנהל בנק הזרע יאשר לתורם זרע ולנתרמת שאינה בת זוגו של התורם, לייעד מראש את זרעו של תורם הזרע לאותה נתרמת אם מצא כי מתקיימים כל אלה:
- (1) התורם הסכים בכתב, בטופס הסכמה שיורה המנהל, לייעוד תרומת זרעו לנתרמת מסוימת, לרבות להורות המשותפת על הילד שייוולד;
- (2) הנתרמת הסכימה בכתב, בטופס הסכמה שיורה המנהל, לקבלת תרומת הזרע מאותו תורם להזרעה בה, לרבות להורות משותפת על הילד שייוולד והצהירה בכתב כאמור כי אינה "אם נושאת" כהגדרתה בחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996⁴;
- (3) מנהל בנק הזרע שוכנע כי הסכמת התורם והנתרמת נעשתה בדעה צלולה, מתוך רצון חופשי ושלא מתוך לחץ משפחתי, חברתי, כלכלי או אחר ושהסכמה כאמור לא נעשתה כנגד תמורה כספית או כל תמורה אחרת;
- (4) התורם והנתרמת הוכיחו כי אינם נשואים לאחריים.
- (ב) הסכמה לפי סעיף קטן (א) יכול שתהיה גם להורות משותפת על הילד שייוולד ובלבד שהתורם והנתרמת הסכימו לכך במפורש בכתב.
- (ג) התורם והנתרמת רשאים לחזור בהם מהסכמתם בכל שלב שלפני ביצוע פעולת ההזרעה בנתרמת, ואם מי מהם חוזר בו, יהיה האישור בטל.
19. הפקדת זרע (א) על אף הוראות סעיף 10, רשאי אדם לבקש בכתב בטופס שבתוספת העשירית מבנק הזרע לקבל תרומת זרע להפקדה, בהתאם להוראות שקבע השר.
- (ב) בבקשתו יורה מפקיד הזרע לבנק הזרע מה יעשה בתרומת הזרע בתום עשר שנים ממועד הפקדת תרומת הזרע או לאחר מותו.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 176.

(ג) חלפו עשר שנים ממועד הפקדת תרומת הזרע כאמור והמפקיד לא נתן הוראות לגבי השימוש בה או המשך הפקדתה, יפנה מנהל בנק הזרע למפקיד לקבלת הוראותיו אם להמשיך בהפקדת תרומת הזרע או להשמידה בכפוף לאישור של ועדת האישורים.

(ד) הופקד זרע ונפטר מפקיד הזרע, רשאי מנהל בנק הזרע להורות על השמדת תרומת הזרע המופקדת, בתום שנה ממועד הפטירה, אם התקיימו כל אלה:

(1) מפקיד הזרע לא נתן הוראות אחרות לעניין השימוש בזרע, בעת הפקדתו;

(2) מנהל בנק הזרע פנה לבת זוגו של מפקיד הזרע לקבלת הוראות והיא לא הורתה על המשך הפקדת הזרע או על השימוש בו לפי סעיף 20;

(3) ועדת אישורים אישרה את השמדת הזרע.

20. תרומת זרע של תורם ושל מפקיד שנפטר (א) נפטר תורם שתורם תרומת זרע להזרעת בת זוגו או נפטר מי שהפקיד זרע לפי סעיף 19, רשאית מי שהייתה בת זוגו בעת הפטירה להשתמש בתרומת הזרע לצורך ביצוע הזרעה בגופה, מתום שישה חודשים ממועד הפטירה, לאחר קבלת חוות דעת מעובד סוציאלי המאשרת כי בחירתה של בת הזוג נעשתה מתוך רצון חופשי ולא מתוך לחץ נפשי, כספי או אחר, ולעניין זרע שהופקד – גם בכפוף להוראות שנתן המפקיד בזמן ההפקדה.

(ב) נתן תורם זרע את הסכמתו לייעוד תרומת הזרע לנתרמת מסוימת שאינה בת זוגו לפי סעיף 18, אין בפטירתו לבדה כדי לבטל את הסכמתו זו.

(ג) אין בפטירתו של תורם או מפקיד זרע שלא כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) כדי לפגוע באפשרות השימוש בתרומת הזרע, ואולם רשאי בנק זרע, באישור ועדת האישורים, להשמיד את התרומה.

פרק ז': רישום תרומות זרע

21. מרשם (א) מנהל בנק זרע ינהל רישום של כל תרומת זרע שמתקבלת בבנק הזרע ויכלול לגביה פרטים כלהלן בשלושה מרשמים ממוחשבים נפרדים:

(1) מרשם שמכיל את פרטי תורם הזרע;

(2) מרשם שמכיל את פרטי הנתרמת;

(3) מרשם שמכיל פרטים על הזרע שבתרומה, באופן שניתן לשייכו לתורם מסוים כמפורט בתוספת החמישית.

(ב) מנהל בנק הזרע ישמור על סודיות המידע שבמרשם; מנהל בנק הזרע רשאי להתיר בכתב לעובד של בנק הזרע לעיין במרשם לצורכי ביצוע חוק זה.

מרכז רישום ארצי 22. המנהל ימנה מנהל בנק זרע או אדם שכשיר להיות מנהל בנק זרע להיות אחראי על ניהולו של מרכז רישום ארצי; מרכז רישום ארצי יכלול:

(1) פרטי תורמי זרע, לרבות מספר תעודת הזהות של תורם הזרע ומספר תרומות הזרע שאותו תורם נתן;

(2) שם בנק הזרע שהתקבלה בו תרומת זרע;

(3) פרטי היילודים מתרומת זרע, לרבות פרטי יילודים מתרומות זרע של אותו תורם.

חובת מסירת הודעות למרכז הרישום הארצי 23. (א) (1) בוצעה הזרעה באישה, יודיע על כך הרופא המטפל למרכז הרישום הארצי.

(2) הודעה כאמור בפסקה (1) תכלול את פרטיה האישיים של הנתרמת ואת סימן הקוד של תורם הזרע כפי שהופיע על מבחנת הזרע.

(ב) (1) הרתה נתרמת ונולד לה ילד מתרומת הזרע, ימסור הרופא המטפל, ככל שהדבר ידוע לו, הודעה על כך למרכז הרישום הארצי.

(2) הודעה כאמור בפסקה (1) תכלול את שמו הפרטי, שם המשפחה ומספר הזהות של היילוד וכן את פרטיה של הנתרמת ושל האב הגנטי שהוא תורם שייעד מראש את זרעו לפי סעיף 18; מנהל מרכז הרישום הארצי ירשום את סימן הקוד של תורם הזרע שבזרעו בוצעה פעולת ההזרעה.

(ג) לא נולד ילד לנתרמת, ימסור הרופא המטפל הודעה למרכז הרישום הארצי ומרכז הרישום הארצי ימחק את הפרטים הנוגעים לביצוע פעולת ההזרעה.

(ד) מנהל בנק זרע ימסור למרכז הרישום הארצי הודעה על כל תרומת זרע שקיבל, ועל כל תרומת זרע כאמור שהועברה לצורך הזרעה.

פרק ח': מעמד יילוד מתרומת זרע

מעמד היילוד ואי-פגיעה בסמכות בית דין דתי 24. (א) יילוד שנולד כתוצאה מתרומת זרע יהיה:

(1) ילדה של הנתרמת לכל דבר ועניין ואם לנתרמת יש בן או בת זוג – יהיה היילוד גם ילדו של בן או בת הזוג לכל דבר ועניין;

(2) ילדו של תורם, לפי סעיף 18, לכל דבר ועניין – ובלבד שאותו תורם הסכים בכתב שהיילוד יהיה ילדו כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין בחוק זה כדי לפגוע בדיני איסור והיתר לענייני נישואין וגירושין, ובסמכויותיהם של בתי הדין הדתיים.

(ג) בכפוף לסעיף קטן (א)(2), הזכויות והחובות הקיימות בין הורים ושאר קרוביהם ובין ילדי ההורים לא יהיו קיימות בין התורם ושאר קרוביו ובין היילוד שנולד כתוצאה מתרומת זרע ולא יהיו נתונות לתורם, ביחס ליילוד, הסמכויות הנתונות להורים ביחס לילדיהם, והכול למעט אם הוסכם על הורות משותפת לפי סעיף 18(ב).

פרק ט': הוראות שונות

שמירת סודיות 25. (א) אדם שהגיע אליו מידע לפי הוראות חוק זה תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, לרבות פרטים מהמרשם אודות תורמי זרע או נתרמות או דבר העשוי להביא לזיהויים, או דבר הולדתו של אדם מתרומת זרע, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות חוק זה או על פי צו של בית משפט.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי פרטיו של תורם שהסכים בכתב כי פרטיו יימסרו בין לפני מתן תרומת הזרע ובין אחרי מתן תרומת הזרע, ובהיקף שהסכים לו, ובלבד שלעניין מי שנולד מתרומת זרע שהוא קטין תינדרש הסכמת אימו.

תגמול עבור תרומת זרע 26. (א) בנק זרע רשאי לשלם לתורם סכום שלא יעלה על 500 שקלים חדשים עבור כל תרומת זרע שיקבל.

(ב) הסכום האמור בסעיף קטן (א) יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה, בשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שפורסם לאחרונה לפני מועד העדכון לעומת המדד כאמור שפורסם לאחרונה לפני 1 בינואר של השנה שקדמה לה, ויעוגל לעשרה השקלים החדשים הקרובים; המנהל יפרסם הודעה ברשומות על הסכומים כפי שעודכנו כאמור.

תחולה על המדינה 27. חוק זה יחול גם על המדינה.

מינוי מפקחים 28. המנהל רשאי להסמיך, מקרב עובדי משרדו, מפקחים שיפעלו לפי הוראות סעיף 29, ובלבד שהתקיימו בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה כפי שהורה השר;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר.

פיקוח 29. לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה רשאי מפקח –

- (1) להיכנס לבית חולים ולבנק זרע, לאחר שהזדהה;
- (2) לדרוש מאדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה–1995.⁵
30. ביצוע ותקנות (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות בנושאים אלה:
- (1) פעילות בנק הזרע, מבנהו, ניהולו וכוח האדם;
- (2) אופן הטיפול בתרומת זרע, לרבות זיהויה;
- (3) אופן העברת התגמול לתורם עבור תרומת זרע;
- (4) שמירת זרע למפקיד, לרבות היכולת להשתמש בזרע לאחר מות המפקיד וכן השמדת הזרע;
- (5) פרטים שייכללו במרשם שמכיל את פרטי הזרע לפי סעיף 21(א);
- (6) הוראות לעניין העברת מידע על תרומת זרע בין בנק הזרע, הרופא המטפל באישה, ומרכז הרישום הארצי;
- (7) פרטים נוספים שיצורפו לבקשת מנהל יחידה או מוסד לפי סעיף 15(ב);
- (8) הוראות לעניין שמירת זרע לפי סעיף 19;
- (9) פעולות נוספות שיתורו לבנק זרע לבצע.
- (ב) המנהל רשאי –
- (1) להורות על טופס הסכמה מדעת; בטופס כאמור יכול המנהל להתייחס לנתרמת שהיא נשואה ולנתרמת שאיננה נשואה;
- (2) לשנות פרטים רפואיים בטפסים שבתוספות לחוק זה;
- (3) להורות על טפסים לפי סעיף 18.
31. שמירת דינים הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן, אלא אם כן נאמר אחרת בחוק זה.
32. תחילה תחילתו של חוק זה _____ מיום פרסומו*.
33. הוראות מעבר (א) על אף הוראות סעיף 5, המנהל רשאי ליתן היתר למי שביום התחילה הפעיל בנק זרע, אם מתקיימים בו התנאים הקבועים בסעיף 6 והוא הפעיל בנק זרע במסגרת בית חולים רשום לפי פקודת בריאות העם.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.
* מועד התחילה ייקבע בעת הכנת הצעת החוק לקריאה הראשונה.

(ב) בנק זרע שהיה קיים ערב יום התחילה והגיש בקשה להיתר בתוך 60 ימים מיום התחילה, רשאי להמשיך ולפעול עד להחלטת המנהל בבקשתו.

תוספת ראשונה

(סעיף 1, ההגדרה "קרוב משפחה")

1. אב ואם ביולוגיים ;
2. אח מאב או מאם ;
3. אחיין ;
4. גיס ;
5. בן הבעל ;
6. אחיין הבעל ;
7. אב חורג.

תוספת שנייה
(סעיף 6)
בקשה לחיתור לבנק זרע

אל : המנהל הכללי של משרד הבריאות

באמצעות _____ לשכת הבריאות המחוזית / הנפתית _____ אני

(שם המבקש ומענו)

מנהל ביה"ח _____ מבקש להכיר בבנק הזרע שינוהל בביה"ח האמור וכחלק ממנו.

פרטים בדבר בית החולים :

מענו : _____

בעליו ומענו : _____

ענפי הרפואה שבו : _____

מס' המיטות : _____

פירוט המכונים והמעבדות שבו :

פרטים בדבר הרופא שמיועד להיות מנהל בנק הזרע :

שם מלא : _____

מענו : _____

מס' רישיון רופא ותאריך הוצאתו : _____

תואר מומחה : _____

מס' תעודת המומחה ותאריך הוצאתה : _____

אני מתחייב להודיע על כל שינוי בפרט מהפרטים שלעיל, או בפרטים שאינדרש על ידי המנהל הכללי של משרד הבריאות לעניין זה, סמוך לעשייתו.

חתימה

תאריך

תוספת שלישית
(סעיף 10(1))

-סודי-

הסכמת תורם זרע

אל: ד"ר _____
אני _____ ת"ז _____ כתובת _____

אני מסכים לתרום מזרעי לשם שימוש בו להזרעה מלאכותית של נשים או לצורכי מחקר, לפי שיקולי בנק הזרע בהתאם להוראות החוק.

אני מסכים בזה ומצהיר כי לא אהיה זכאי לקבל כל פרטים על זהות הנשים, וזהותן תישאר חסויה.
כמו כן:

שמי וזהותי או כל פרט אודותיי לא יימסר לאף אדם ויישאר חסוי אף הוא, למעט הצלבת נתונים אלה עם מרכז רישום ארצי של תורמים לשם שלילת תרומת זרע במקום אחר ואישור כשרות יוחסין ובכפוף להוראות סעיף 21 לחוק תרומת זרע, התש"ף-2020, בדבר שמירת סודיות.

אני מסכים ששמי וזהותי יימסרו ליילוד שייוולד מתרומת הזרע שאתן.
לפי מיטב ידיעתי:

אינני פסול קהל ואין בי פסול יוחסין.

אני במצב בריאות תקין, אין לי כל מחלה מידבקת, אינני סובל מכל נכות פיזית או ליקוי נפשי, בין כתוצאה מורשת ובין כתוצאה מכל תאונה או מחלה. איני צורך כיום סמים.

אין לי כל מחלות מין.

לא תרמתי מעולם ולא אתרום זרע בבית-חולים אחר ולכל גורם אחר בישראל מעבר לעשר תרומות זרע.

למיטב ידיעתי, בני משפחתי לא סבלו ואינם סובלים מכל ליקוי גנטי העובר בתורשה.

אני מוכן לעמוד בכל בדיקה רפואית הדרושה לשם קביעה אם ניתן להשתמש בזרעי לשם הזרעה מלאכותית כולל הפקת DNA ולבצע בדיקות לנשאות מחלה גנטית לפי צורכי בנק הזרע, אשר השימוש בו ייעשה רק למטרות בנק הזרע, ואני מוותר על הסודיות הרפואית, כדי שתוכל לקבל לעיונך כל חומר רפואי שנעשה לגבי.

חותמת הרופא

חתימת הרופא

תאריך _____ מקום _____ שעה _____

תאריך _____
חתימת תורם הזרע

תוספת רביעית

(סעיף 10(4))

כרטיס תורם

מס' _____

שם פרטי ושם משפחה: _____ תעודת זהות: _____

דת / לאום: _____

טלפון: _____ מצב משפחתי: _____ תעסוקה: _____

שנת לידה: _____ ארץ לידה: _____ ארץ מוצא האב: _____ ארץ מוצא האם: _____

שם מלא של אב ביולוגי: ת"ז: _____

שם מלא של אם ביולוגית: ת"ז: _____

מקום נישואין של הורים: _____

ארץ מוצא הורי האב: _____

סב – שם פרטי _____ שם משפחה _____ . סבתא – שם פרטי _____ שם משפחה _____

ארץ מוצא הורי האם: _____

סב – שם פרטי _____ שם משפחה _____ . סבתא – שם פרטי _____ שם משפחה _____

שמות קרובות המשפחה: _____

משתייך לקהל הכוהנים? כן / לא

תיאור חיצוני:

גובה: _____ משקל: _____ מבנה גוף: _____

צבע עור: _____ צבע שיער: _____ צבע עיניים: _____

בדיקה גופנית: _____

בדיקת איברי המין: _____

בדיקות מעבדה:

סוג דם ו-RH _____ SYPHILIS _____ TAY-SACKS _____

סוכר _____ קריוטיפ _____ HbsAg _____

HCV _____ HIV בקבלה _____ HIV (שישה חודשים) _____

: אנמנזה משפחתית:

: אישור בדיקת כשרות יוחסין:

רישום הנולדים מהתורם, כולל זיהויים:

** מסירת מידע כוזב בטופס זה מהווה עבירה פלילית לפי חוק תרומת זרע, התש"ף-2020.

תוספת חמישית

(סעיף 11)

1. קוד מספרי ;
2. תאריך הקפאת הזרע ;
3. פרטי בדיקת המעבדה ;
4. פרטים על הפרשת הזרע.

** מסירת מידע כוזב בטופס זה מהווה עבירה פלילית לפי חוק תרומות זרע, התש"ף-2020.

תוספת שביעית
(סעיף 13)

-סודי-

טופס הסכמה : הזרעה מלאכותית מזרע תורם אצל בני זוג

לצורך הזרעה מלאכותית מתורם מתקבל תרחיף זרעונים מוקפא בלבד מבנק זרע מוכר ומורשה על ידי משרד הבריאות.

תרחיף הזרעונים מוזרק לרחם באמצעות קטטר סטרילי בדרך נרתיקית, תוך צווארית או תוך־רחמית או שנעשה בו שימוש בטיפולי I.V.F. הסיכויים הידועים להצלחת הטיפול תלויים בגורמים לליקויי הפוריות והם כ־15% למחזור טיפולי אחד.

שם האישה: _____

שם משפחה שם פרטי שם האב ת"ז שם
בן הזוג: _____

שם משפחה שם פרטי שם האב ת"ז

הננו בני זוג נשואים מיום _____.

אנו מצהירים ומאשרים בזאת שקיבלנו הסבר מפורט בעל פה מד"ר (שם מלא):

על הזרעה מזרע תורם, הבדיקות והטיפולים הכרוכים בכך, אופן ביצועו וסיכויי הצלחתו (להלן: "הטיפול").

הוסברו לנו תופעות הלוואי האפשריות, לרבות: כאבי בטן קלים ודימום קל שהולכים ופוחתים בדרך כלל תוך מספר שעות לאחר ההזרעה. כמו כן הוסבר לנו הסיבוך האפשרי של זיהום באיברי המין הפנימיים שלעיתים ילווה בכאב ו/או בחום גבוה, ויצריך אשפוז, ובמקרים נדירים יגרום לסתימת החצוצרות.

הוסבר לנו כי השימוש בזרע מוקפא, למרות כל הבדיקות הנערכות בו, אין בו כדי למנוע העברת מחלות באופן מוחלט.

הוסבר לנו כי אין כל ביטחון שכתוצאה מההזרעה האישה תהרה או שכתוצאה מההזרעה היא תלד.

כמו כן, קיימת אפשרות של סיבוכים בעת ההיריון והלידה וכן תיתכן לידה של ילד/ים במצב בריאות פיזי או נפשי או שכלי לא תקין, או בעל/י מום וכן בעל/י נטיות תורשתיות או כל סטייה אחרת מהרגיל, כפי שהדבר עלול לקרות בהיריון טבעי.

אנו מסכימים כי התורם של הזרע שבו ייעשה שימוש בהזרעה ייבחר על ידי הרופא ולפי שיקול דעתו ובהסכמתו ולא נהיה רשאים לדעת את זהותו של האדם שבזרעו נעשה שימוש בהזרעת האישה או את סגולותיו, או כל פרט אחר הקשור בו או במשפחתו.

אנו נותנים בזאת את הסכמתנו לביצוע הטיפול.

אני מאשר/ת כי הסברתי בעל פה לבני הזוג את כל האמור לעיל בפירוט הדרוש וכי הם חתמו על הסכמה בפניי לאחר ששוכנעתי כי הבינו את הסבריי במלואם.

המקום שם/חתימת הרופא/ה חותמת הרופא/ה מס' רישיון

אנו מוותרים בשמנו, בשם יורשינו, עזבונו ונציגינו החוקיים ובשם מי שיבוא במקומו, על כל טענה או על כל תביעה מסוג כלשהו בכל הקשור או הנובע מן הבדיקות והטיפולים שיעשו לשם ביצוע ההזרעה המלאכותית, מן ההזרעה עצמה, מבחירת הזרע והתורם או סגולותיו האישיים, התורשתיות, הרוחניות, הגופניות, ארץ מוצאו או העדה עימה הוא נמנה וכן לגבי הילד/ים שיולדו/ו, אם יולדו/ו, מינום מראהו/ם החיצוני, אופיו/ם, סגולותיו/הם או מצב בריאותו/ם.

אנו מסכימים ומצהירים כי הילד/ים שיולדו/ו כתוצאה מההזרעה יישאו/ו את שמנו וייחשבו/ו כבנו/בתנו לכל דבר ועניין, לרבות עניין מזונות וירושה.

אנו מתחייבים לדווח לבנק הזרע על תוצאות הטיפול ועל כל היריון ולידה שבאו בעקבותיו.

o הובא לידיעתנו כי ניתן להיוועץ בסמכות הלכתית בעניין כשירות הילד.

o הובא לידיעתנו כי אני יכולה לעבור בדיקות גנטיות על מנת לשלול נשאות גנטית לפני ביצוע ההזרעה.

למיטב ידיעתנו, לאחר שבדקנו, איש מבין קרובי משפחתנו לא תרם זרע.

_____	_____	_____
חתימת בן הזוג	חתימת האישה	תאריך

ד ב ר י ה ס ב ר

שוק תרומות הזרע בישראל הוא שוק רחב ופרוץ, אשר למרות השפעתו רחבת וארוכת הטווח, הוא נתון לפיקוח ממשלתי דל. בשונה ממרבית המדינות המערביות, עד כה לא נחקק בישראל חוק המסדיר את פעילותם של בנקי הזרע ותרומות הזרע, ואין כל מאגר נתונים מסודר המרכז את הנושא. נוסף על כך, אין הנחיות המחייבות בדיקות גנטיות לתורמים ואף אין הוראה לגבי מספר התרומות המותרות או לגבי מספר הצאצאים המקסימלי לכל תורם. מצב זה יוצר שורה של בעיות, ביניהן חשש מגילויי עריות וסכנות בריאותיות הנגזרות מכך, בעיות אתיות, הלכתיות וחוסר וודאות לתוכה גדלים אלפי ילדים ועוד.

בהיעדר מנגנון המסדיר את תרומות הזרע בישראל נוצר חוסר במידע באשר למספרם הכולל של הילדים שנולדו עד היום מתרומת זרע וכן באשר למספר הילדים שנולדו לכל תורם. כמו כן לא ניתן לפקח על תורמים שמפיצים את זרעם ביותר מבנק זרע אחד ועל ההסתברות למפגש אקראי בין אחים החולקים אב משותף מבלי לדעת זאת.

בישראל קיימים כיום יותר מ-12 בנקי זרע הפועלים מכוח נוהל המנהל הכללי של משרד הבריאות וכן עוד מספר בנקי זרע הפועלים באופן פרטי. נוהל זה מתיר לכל מנהל בנק לפעול על-פי שיקול דעתו האישי בכל הנוגע למספר תרומות הזרע לכל תורם. נוסף על הבעיה של אי-הגבלת מספר התרומות מכל תורם, קיים חוסר בהסדרה של מתן תרומה למספר בנקי זרע במקביל. כיום, תרומה למספר בנקים אסורה על התורמים, אך בפועל אין גוף גג המאחד בין כל בנקי הזרע, שיאכוף איסור זה.

בדוח מבקר המדינה 57'ב' לשנת 2006 התריע מבקר המדינה מפני אי סדר בבנקי הזרע בישראל ואי עמידה בנהלים הפנימיים של בנקי הזרע בנוגע להגבלת מספר הילדים מכל תורם. כמו כן, נקבע כי יש לערוך שינויים רבים בתחום המהותי ובתחום הניהולי כאחד. בעקבות דוח המבקר הוקמה ועדה מקצועית רב תחומית לבדיקת הנושא, אשר מסרה בשנת 2010 את מסקנותיה במגוון נושאי פריון ולידה כעבור שנתיים, אולם המלצות הוועדה לא הגיעו עד עתה לכדי חקיקה.

היעדר פיקוח על שוק תרומות הזרע בישראל עלול להוביל למפגש לא מודע בין אחים, ובכך קיימת בעייתיות מכמה בחינות: ראשית, מבחינה חברתית עלולים להיווצר קשרים רומנטיים לא רצויים בין אחים ועוגמת נפש בשל זאת. שנית, מבחינה הלכתית עלול להיווצר מצב של קיום יחסי מין בין אחים, המהווה גילוי עריות, וכן מצב של נישואי קרובים, המוגדרים כפסולי חיתון על פי הדין ההלכתי. שלישית, מבחינה בריאותית עלול להיווצר מצב של לידת ילד משותף לאחים, עם סיכוי גבוה לסיכון בריאות הולד. מטרת הצעת חוק זו היא לעגן בחקיקה את נוהלי בנקי הזרע בישראל, ולפתור את הבעיות המהותיות ואת הבעיות הניהוליות שעלו מדוח מבקר המדינה ומפי גורמי הבריאות, האתיקה, המשפט וההלכה, וזאת על ידי, בין היתר, **הקמת מאגר תורמים מרכזי והסדרת מנגנוני פיקוח על תרומת הזרע, מרגע התרומה, דרך תהליך ההפריה, עד להולדה ואף לאחריה.**

לפיכך, בהצעת החוק מוצע:

1. **לעגן את הנהלים הקיימים היום בחקיקה ראשית על מנת לוודא זמינות זרע לכל המבקש שימוש בזרע לצורכי הריון: זוגות נשואים, נשים חד הוריות ונשים חד מיניות.**
 2. **להסדיר רישום ארצי מבוקר ומדויק שימנע קשיים במעמד האישי של היילודים תוך שמירה מלאה ומדוקדקת על חיסיון המידע מצד אחד, והבטחת עידוד התרומה והשימוש בה לנזקקים מצד שני.**
 3. **לאפשר לתורמי הזרע לבחור את רמת חיסיון תרומתם: חיסיון מלא (כנהוג היום), הסכמה לזיהוי התורם או שילוב בין השניים.**
 4. **לשלב בין הנורמה הנהוגה בעולם הרפואה המודרני לבין שאלות אתיות, ערכיות, משפטיות והלכתיות כאחד.**
 5. **להבהיר כי תהליך ההפריה הוא פרוצדורה רפואית, אשר במסגרתו הצוותים הרפואיים המוסמכים לכך הם הממונים על קבלת כל ההחלטות הנדרשות וביצוען.**
- הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת עתניאל שנלר (פ/3103/18), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת עליזה לביא (פ/4637/20) ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יואב סגלוביץ' וקבוצת חברי הכנסת (פ/1614/23; פ/932/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/2579/25), על ידי חבר הכנסת יואב סגלוביץ' וקבוצת חברי הכנסת (פ/3424/25) ועל ידי חבר הכנסת יוראי להב הרצנו (פ/4208/25).
- הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת טלי פלוסקוב וקבוצת חברי הכנסת (פ/2200/23) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג (פ/2640/24).
- הצעת החוק זהה לפ/2640/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בתמוז התשפ"ה (21.07.2025)